Cuprins

1. Dansatorul monden 9
2. Tangouri pentru a suferi și tangouri pentru a ucide 49
3. Băieții de altădată 86
4. Mănuși de damă 120
5. O partidă amânată 155
6. Promenada Englezilor 198
7. Despre hoți și spioni 232
8. *La vie est brève* 271
9. Varianta Max 301
10. Sunet de fildeș 331
11. Obiceiuri de lup bătrân 368
12. Trenul Albastru 398
13. Mănușa și colierul 430

Mulțumiri 445

Colecţia BIBLIOTECA POLIROM este coordonată de Bogdan-Alexandru Stănescu.

Arturo Pérez-Reverte, *El tango de la Guardia Vieja*

Copyright © 2012, Arturo Pérez-Reverte
All rights reserved

© 2014 by Editura POLIROM, pentru traducerea în limba română

Această carte este protejată prin copyright. Reproducerea integrală sau parţială, multiplicarea prin orice mijloace şi sub orice formă, cum ar fi xeroxarea, scanarea, transpunerea în format electronic sau audio, punerea la dispoziţia publică, inclusiv prin internet sau prin reţele de calculatoare, stocarea permanentă sau temporară pe dispozitive sau sisteme cu posibilitatea recuperării informaţiilor, cu scop comercial sau gratuit, precum şi alte fapte similare săvârşite fără permisiunea scrisă a deţinătorului copyrightului reprezintă o încălcare a legislaţiei cu privire la protecţia proprietăţii intelectuale şi se pedepsesc penal şi/sau civil în conformitate cu legile în vigoare.

Foto copertă: © Maja Topcagic/Trevillion Images

www.polirom.ro

Editura POLIROM
Iaşi, B-dul Carol I nr. 4; P.O. BOX 266, 700506
Bucureşti, Splaiul Unirii nr. 6, bl. B3A, sc. 1, et. 1,
sector 4, 040031, O.P. 53, C.P. 15-728

Descrierea CIP a Bibliotecii Naţionale a României:

PÉREZ-REVERTE, ARTURO

Tangoul Vechii Gărzi / Arturo Pérez-Reverte; trad. din lb. span. de Dan Munteanu Colán. – Iaşi: Polirom, 2014

ISBN print: 978-973-46-4298-4
ISBN ePub: 978-973-46-4478-0
ISBN PDF: 978-973-46-4479-7

I. Munteanu Colán, Dan (trad.)

821.134.2-31=135.1

Printed in ROMANIA

Arturo Pérez-Reverte

Tangoul Vechii Gărzi

Traducere din limba spaniolă şi note
de Dan Munteanu Colán

POLIROM
2014

— De cât timp sunteți împreună? a vrut să știe Max în vreme ce consultantul se îndepărta.

— De prea mult, a oftat Keller cu tonul glumeț al unuia care bârfește un profesor de cum acesta se întoarce cu spatele. Și asta înseamnă mai bine de jumătate din viața mea.

— Îl ascultă mai mult pe el decât pe mine, a remarcat Mecha.

Tânărul a râs din nou.

— Tu ești doar maică-mea… Emil e paznicul temniței.

O privește Max pe Irina Jasenovici și se întreabă în ce măsură putea fi ea cheia acelei temnițe la care făcuse aluzie Keller. Nu e chiar frumoasă, își zice el. Atrăgătoare, poate, cu tinerețea ei, cu fusta aceea scurtă și atât de *Swinging London*, cu ochii mari, negri și migdalați. Pare tăcută și gingașă. O fată deșteaptă. Mai degrabă decât îndrăgostiți, ea și Keller aduceau a tineri colegi care se înțeleg prin semne și priviri pe la spatele adulților, ca și cum șahul, care îi unise, fusese o încălcare complice a legilor. O inteligentă și complexă ștrengărie.

— Haideți să bem ceva, propune Mecha. Acolo.

Coboară conversând pe San Antonio și *via* San Francesco, spre grădinile hotelului Imperial Tramontano, unde, într-un pavilion ascuns printre *bougainvillea*, palmieri și magnolii luminate de lampioane, o formație cântă în fața a vreo treizeci de persoane – tricouri, svetere pe umeri, minijupe și blugi – care ocupă mesele din jurul ringului de dans, plasat aproape de cornișa falezei, deasupra decorului întunecat al golfului și a luminilor îndepărtate din Napoli, zărite pe fundal.

— Mama nu mi-a vorbit niciodată de dumneavoastră, din câte îmi amintesc… Unde v-ați cunoscut?

— Pe un vapor, la sfârșitul anilor douăzeci. În drum spre Buenos Aires.

— Max era dansator monden pe vapor, adaugă Mecha.

— Monden?

— Profesionist. Dansa cu doamnele și domnișoarele și o făcea destul de bine… A fost foarte implicat în compunerea celebrului tangou al primul meu soț.

Tânărul Keller ascultă această informație cu indiferență. Sau nu-l interesează tangourile, deduce Max, sau nu-i face plăcere să se pomenească de viața familială anterioară a mamei sale.

— A, da? comentează el nepăsător. Tangoul.

— Și cu ce vă ocupați acum? se interesează Irina.

Șoferul doctorului Hugentobler își ia o expresie adecvată, pe jumătate convingătoare, pe jumătate vagă.

— Cu afacerile, răspunde el. Am o clinică în nord.

— Nu e rău, comentează Keller. De la dansator de tangouri la proprietar al unei clinici și al unei vile la Amalfi.

— Cu etape intermediare, nu întotdeauna prospere, precizează Max. În patruzeci de ani se întâmplă multe.

— L-ați cunoscut pe tata? Pe Ernesto Keller?

Un gest vag de concentrare.

— S-ar putea… Nu sunt sigur.

Privirea lui Max o întâlnește pe cea a Mechei.

— L-ai cunoscut pe Riviera, completează ea senină. În timpul războiului din Spania, acasă la Suzi Ferriol.

— Ah! E-adevărat… Desigur.

Toți patru comandă băuturi: răcoritoare, apă minerală și un *negroni* pentru Max. În timp ce chelnerul se întoarce cu tava încărcată, bateristul bate în tobe și cinele, chitarele electrice răsună și solistul – un domn matur, cu perucă și haină fantezistă, care îl imită pe Gianni Morandi – începe să cânte „*Fatti mandare dalla mamma*“. Jorge Keller și fata se sărută scurt și se duc pe ring, ca să danseze, mișcându-se agili prin mulțime în ritmul vioi al twistului.

— Incredibil! comentează Max.

— Ce ți se pare incredibil?

— Băiatul tău. Felul lui de a fi. De a se purta.

Ea îl privește ironică.

— Te referi la aspirantul la titlul de campion mondial la șah?

— Exact.

— Am înțeles. Îmi închipui că te așteptai să vezi un băiat palid și necomunicativ, într-un nor de șaizeci și patru de pătrate albe și negre.

— Cam așa ceva. Da.

Clatină din cap Mecha. Nu-ți face iluzii, îl avertizează ea. Norul e și el aici. Deși nu pare, tânărul continuă să joace partida amânată. Ce îl deosebește de alții, neîndoios, e modul lui de a se confrunta cu asta. Unii mari maeștri se izolează de lume și de viață și se concentrează ca niște călugări budiști. Dar Jorge Keller nu e așa. Maniera lui de a juca constă exact în proiectarea jocului de șah în lume și în viață.

— Sub această aparență considerată în mod greșit normală, una atât de vitală, încheie, există o concepție despre spațiu și despre lucruri care n-are nici o legătură cu a ta. Sau cu a mea.

Încuviințează Max, care o studiază pe Irina Jasenovici.

— Și ea?

— E o fată ciudată. Nici eu însămi nu reușesc să-mi dau seama ce e în capul ei… E o mare jucătoare, fără îndoială. Eficientă și lucidă. Dar nu știu în ce măsură felul ei de a se comporta se datorează ei înseși sau e determinat de relația cu Jorge. Nu știu cum era înainte.

— Niciodată nu mi-am imaginat că printre femei există șahiști buni… Întotdeauna am crezut că e un joc de bărbați.

— Nu e așa. Sunt multe femei cu titlul de mare maestru, mai ales în Uniunea Sovietică. Doar că puține ajung la titlurile mondiale.

— De ce?

Mecha bea o gură de apă și rămâne o clipă pe gânduri. Emil Karapetian, spune ea în cele din urmă, are o teorie în legătură cu asta. Nu e totuna să joci câteva partide sau un turneu și un campionat mondial! Asta cere un efort continuu, concentrare extremă și o mare stabilitate emoțională. Femeilor, care sunt supuse unor fluctuații biologice, le e mai greu să-și mențină această stabilitate săptămâni sau luni în șir, cât durează o competiție de înalt nivel. Factori precum maternitatea sau ciclul menstrual pot rupe echilibrul indispensabil într-o competiție de șah de extremă importanță. De aceea puține ajung la acest nivel.

— Și tu ești de acord?

— Un pic. Da.

— Și Irina gândește la fel?

— Nu, nici vorbă. Susține că nu e nici o diferență.

— Și fiul tău?

— E de acord cu ea. Spune că e o problemă de atitudine și obiceiuri. Crede că lucrurile se vor schimba mult în următorii ani, în șah și în toate celelalte… Că se schimbă deja, odată cu revoluția tinerilor, cu Luna la îndemână, muzica, politica și toate celelalte.

— Cu siguranță că are dreptate, admite Max.

— O spui ca și cum nu ți-ar părea rău.

Îl studiază interesată. Cuvintele ei au sunat mai mult a provocare decât a vorbe spuse întâmplător. Răspunde cu o expresie elegantă. Melancolic.

— Fiecare epocă are momentul ei, își enunță el părerea pe un ton cumpătat. Și oamenii ei. A mea s-a sfârșit demult, iar eu detest finalurile prelungite. Te fac să-ți pierzi manierele elegante.

Mecha întinerește când surâde, constată el, ca și cum asta i-ar netezi tenul. Sau poate că e scânteierea complice a privirii, care acum e exact la fel cu cea pe care și-o amintește.

— Continui să vorbești frumos, dragă prietene. Întotdeauna m-am întrebat de unde scoți frazele astea.

Nu îi dă importanță fostul dansator monden, ca și cum răspunsul ar fi unul evident.

— Sunt culese de ici, de colo, presupun… Pe urmă trebuie doar să le plasezi la momentul oportun.

— Manierele tale elegante sunt intacte. Continui să fii perfectul *charmeur* pe care l-am cunoscut acum patruzeci de ani pe acel vapor așa de curat și de alb, că părea proaspăt fiert… Înainte ai vorbit de epoca ta fără să mă includ în ea.

— Tu continui să trăiești. E de-ajuns să te vadă cineva împreună cu fiul tău și cu ceilalți.

Prima propoziție a sunat a lamentație și Mecha îl studiază meditativă. Poate brusc alertată. Pentru o secundă Max simte că îi slăbește armura, așa că se înclină peste masă și umple cu

apă paharul femeii, ca să câștige timp. Când se lasă pe spate în scaun, totul este din nou sub control. Dar ea continuă să-l studieze, scormonitoare.

— Nu înțeleg de ce vorbești așa. Pe tonul ăsta amar. Nu ți-a mers prost.

Max face un gest vag. Și asta, își zice în sinea lui, e tot un fel de șah. Poate că toată viața lui n-a făcut altceva.

— Oboseală, ăsta ar putea fi cuvântul potrivit, răspunde el precaut. Un bărbat trebuie să știe când se apropie momentul să renunțe la tutun, la alcool sau la viață.

— Altă frază frumoasă. A cui e?

— Am uitat, zâmbește el acum, stăpân din nou pe sine. Ar putea fi chiar a mea. Ce zici de asta? Sunt prea bătrân ca să mai știu.

— Și când trebuie să renunțe la o femeie?... A fost o vreme când erai expert în așa ceva.

O privește cu un amestec calculat de afecțiune și reproș, dar Mecha neagă cu un gest, evitând discuția. Respingând complicitatea pe care i-o propune.

— Nu știu de ce te plângi, insistă ea. Sau ce te prefaci că regreți. Ai dus o viață periculoasă… Ai fi putut sfârși într-un mod foarte diferit.

— În mizerie, vrei să spui?

— Sau la pușcărie.

— Am ajuns și în una, și în alta, recunoaște el. De puține ori și pentru puțin timp, dar am ajuns și acolo.

— E uimitor cum ți-ai schimbat viața. Cum ai reușit?

Din nou Max adoptă o expresie ambiguă, care include tot felul de posibilități imaginare. De prea multe ori un singur amănunt de prisos poate distruge cele mai izbutite deghizări.

— A fost ceva ce-a ținut de noroc, după război. Prieteni și afaceri.

— Și vreo femeie cu bani, poate?

— Nu cred… Nu țin minte.

Bărbatul care a fost Max în alte vremuri și-ar aprinde acum o țigară cu o lentoare elegantă, provocând o pauză oportună.

Dar nu mai fumează și, în plus, ginul din *negroni* i-a căzut ca un bolovan în stomac. Așa că se limitează să se arate impasibil. Cu mintea la o lingură cu săruri de fructe dizolvate într-un pahar cu apă călduță.

— N-ai nici o nostalgie, Max?... După timpurile acelea.

Ea se uită la fiul său și la Irina, care continuă să danseze sub lampioanele din parc. Un rock, acum. Max îi privește evoluând pe ringul de dans, apoi privirea îi cade pe frunzele care îngălbenesc în semiîntuneric sau au căzut uscate pe jos, pe lângă mese.

— Am nostalgia tinereții, răspunde el, sau mai degrabă a ceea ce făcea posibil acea tinerețe… Pe de altă parte am descoperit că toamna mă liniștește. La vârsta mea, te face să te simți protejat, departe de spaimele pe care le produce primăvara.

— Nu fi atât de absurd de bine-crescut. Spune „la vârsta *noastră*".

— Niciodată.

— Ești un prost.

O tăcere plăcută, din nou complice. Mecha scoate din buzunarul jachetei un pachet de țigări și îl lasă pe masă, deși nu aprinde nici una.

— Știu la ce te referi, spune într-un sfârșit. Mi se întâmplă și mie. Într-o bună zi mi-am dat seama că pe stradă e mai multă lume dezagreabilă, că hotelurile nu mai sunt la fel de elegante ca odinioară și nici călătoriile nu mai sunt așa de amuzante. Că orașele sunt mai urâte, iar bărbații, mai mitocani și mai puțin atrăgători. Și în cele din urmă războiul din Europa a distrus și ce mai rămăsese.

Rămâne din nou tăcută o clipă.

— Din fericire, l-am avut pe Jorge, adaugă apoi.

Max încuviințează absent, reflectând la tot ce auzise. Nu o spune cu glas tare, dar ea nu are dreptate. Cel puțin în privința lui. Problema lui nu e nostalgia după lumea de altădată, ci ceva mai prozaic. În cea mai mare parte a vieții lui a încercat să supraviețuiască în această lume, adaptându-se unei scene care, atunci când s-a prăbușit, a sfârșit prin a-l târî după ea. Când s-a petrecut asta, era prea târziu ca să o ia de la capăt. Viața încetase